

Načrt besedila ustreznih členov za opredelitev vloge sindikata v statutu podjetja

Glede na to, da se bodo morale OZD prilagoditi Zakonu o podjetjih do konca tega leta, objavljamo v tem prispevku konkretne predloge za opredelitev vloge sindikata v Statutu podjetja, kar predstavlja minimum zahtev, ki ga zahteva Zveza sindikatov Slovenije v imenu svojih članov. Kakšno mesto, vsebino in način delovanja si bo sindikat izbral v novem Statutu podjetja nad minimumom zahtev zavisi izključno od prizadevanja članov sindikata v posameznem kolektivu, da si ta vprašanja izbere in postavi v končno besedilo Statuta podjetja.

Sindikat skladno z mednarodnim sporazumom o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, ki ga je Jugoslavija podpisala leta 1971, deluje svobodno brez omejitev, skladno s svojim statutom oziroma pravili. Po določbah tega sporazuma je mogoče omejiti delovanje sindikata le zaradi nacionalne varnosti, javnega reda in miru ter uveljavljanja pravic in svoboščin drugih.

Zakon o podjetju ne določa vloge in nalog sindikata v podjetju. V zakonu je zapisano le, da delavski svet podjetja obravnava predloge sindikata v zvezi z uresničevanjem samoupravnih pravic delavcev in njihovega gnotnega položaja (49. člen) in da se v statutu podjetja določi način sodelovanja s sindikatom (65. člen).

Skladno s temi izhodišči je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije v programu dela organizacij in organov Zveze sindikatov Slovenije do 12. kongresa ZSS poudaril, da je pri opredeljevanju vloge sindikata v statutu podjetja treba uveljaviti načelo da sta delovanje in organiziranost sindikata stvar članstva in statuta sindikata. V statutu podjetja naj bodo zato le obveznosti in odgovornosti samoupravnih in poslovnih organov do sindikata: da zagotovijo sindikatu možnosti za svobodno delovanje in uporabo vseh ukrepov in načinov delovanja skladno s statutom sindikata za varovanje gnotnega, socialnega in ekonomskega položaja delavca; upoštevanje njegovih stališč o temeljnih vprašanih položaja delavca v odločanju na delavskem svetu in drugih organih; možnost, da pred odločanjem o temeljnih vprašanih ponovno preverja stališča in interese članstva; dostopnost do vseh informacij, strokovnih podlag odločanja in možnost sodelovanja pri delu oziroma na sejah samoupravnih organov; pomoč strokovnih služb pri oblikovanju predloga odločitve.

Ti predlogi pomenijo minimalni obseg opredelitve vloge sindikata v statutih podjetij, ki ga zahteva Zveza sindikatov Slovenije.

I.

V temeljnih (splošnih) določbah statuta podjetja naj se glede položaja sindikata določi:

Sindikat v podjetju pri uresničevanju in varstvu družbenoekonomskega, gnotnega in socialnega položaja članov sindikata deluje samostojno in svobodno; skladno s statutom zveze sindikatov in sindikalnimi listinami. (Sindikalna lista, kolektivne pogodbe, merila za varstvo delavcev pri ugotavljanju presežkov, sindikalna stavkovna pravila ipd.)

II.

V posebnem poglavju statuta naj se opredelijo naslednje obveznosti samoupravnih, poslovnih in drugih organov podjetja do sindikata:

... člen:

Delavski svet, izvršilni organi in poslovodni organ morajo pred sprejemom odločitev, ki vplivajo na družbenoekonomski in socialni položaj članov sindikata, obravnavati mnenja in predloge sindikata in se do njih opredeliti pred sprejemom dokončne odločitve. To so zlasti odločitve v zvezi z razvojem podjetja (materialni učinki razvoja in investicijskih projektov, spremembe dejavnosti, statusne spremembe), samoupravno in delovno organiziranostjo v podjetju, z delitvijo dobička, osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe, z uveljavljanjem pravic in obveznosti iz delovnega razmerja, družbenim standardom, delovnimi razmerami, uveljavljanjem nadzorne vloge delavskega sveta nad poslovanjem poslovnih organov in podobno.

... člen:

Samoupravni in poslovodni organi ter strokovne službe morajo zagotoviti zlasti naslednje možnosti za delovanje sindikalne organizacije oziroma sindikalnih aktivistov:

- vse podatke in informacije v zvezi z delom, poslovanjem in razvojem podjetja, ki vplivajo na gnotni in socialni položaj članov sindikata, in v zvezi z uveljavljanjem družbenoekonomskih, gnotnih in socialnih pravic članov sindikata (delavcev), ki izvirajo iz dela in delovnega razmerja;
- obveščanje (vročanje vabil z gradivi) o sejah vseh organov podjetja in o drugih razpravah v podjetju ter zagotavljanje možnosti, da se teh sej oziroma razprav udeležujejo;
- prostorske, gnotne in druge možnosti za delo;
- možnost opravljanja sindikalnega dela med delovnim časom in plačilo za to delo, skladno z opredelitvami v sindikalnih listinah.

... člen:

Samoupravni in poslovodni organi morajo zagotavljati, da aktivisti in člani vodstev sindikata v podjetju zaradi organiziranja in vodenja dela sindikata, sodelovanja na sejah organov podjetja, izražanja mnenj, predlogov, pobud in zahtev sindikata v času njihovega mandata in po njegovem poteku ne morejo biti klicani na odgovornost in tudi ne postavljeni v manj ugoden položaj.

... člen:

Sindikat ima pravico organizirati in voditi stavko, skladno s sindikalnimi stavkovnimi pravili. Samoupravni in poslovodni organi morajo zagotoviti, da zoper stavkojoče delavce, ki so stankali skladno s sindikalnimi stavkovnimi pravili (ne glede na to, ali so stavko organizirali ali v njej sodelovali), ne bo uveden postopek za ugotavljanje njihove odgovornosti, da ne bodo suspendirani in da jim ne bo zaradi tega prenehalo delovno razmerje.

Obč. svet ZS Grosuplje

DAN MLADOSTI

Letošnji 25. maj je v naši občini minil brez večjih prireditev. Predsedstvo OK ZSMS Grosuplje se je že v mesecu marcu odločilo, da OK ne bo organizirala t. im. osrednje prireditve, ker finančna situacija pač tega ne dovoljuje, ponudila pa je pomoč vsem potencialnim organizatorjem.

Največja prireditev se je odvijala v ŠC »Josip Jurčič« in sicer že tradicionalnih »25. ur nogometa za 25. maj«.

Začeli smo v petek, 26. maja ob 7. uri jutraj in končali v soboto, 27. maja ob 8. uri. Povabljeni so bili tudi gostje iz Niša, Trsta, Celovca in Črnomlja, vsi pa so se opravičili. Športni del prireditve je popolnoma uspel. V 25. urah so se v nogometu pomerile ekipe OŠ, srednje šole, ekipe sestavljene z dekleti, bivšimi dijaki ŠC in mnogi drugi.

Za naslednje leto pa mora OK ZSMS Srednje šole razmisliti o konceptu celotne prireditve. Nogomet bi moral biti le »rdeča nit« drugih aktivnosti: pogovori, okrogle mize, razstave, prikaz dejavnosti OO ZSMS...

Najbolj slavnostno je bilo, že po tradiciji, v osnovnih šolah, kjer so pripravili sprejem učencev 7. razredov v ZSMS. Nekje so bili manj, drugje spet bolj uspešni, v glavnem pa se je v samem programu videlo, kje so se učenci potrudili sami. Sprejetih je bilo nekaj več kot 450 učencev. Poudariti je potrebno, da naslednje leto takega sprejema v ZSMS ne bo več. Sprejem vseh učencev 7. razreda danes ni več produktiven, prej obratno. Ponemok v Sloveniji so se že letos odločili, da sprejemajo člane v svoje vrste le z njihovim predhodnim izjasnjevanjem oz. podpisom. K takemu vpisu v ZSMS bomo drugo leto pristopili tudi mi, saj bomo le na ta način čez čas prišli do članstva, ki bo vedelo zakaj vstopa v ZSMS. Sicer pa bo vse bolj jasno po 13. kongresu ZSMS, ki bo od 3. do 5. novembra letos.

Aktivnosti občinskega sveta ZS Grosuplje ob razreševanju problematike gospodarstva in negospodarstva v naši občini

V času, ko v sindikatu teče razprava o prenovi Zveze sindikatov, je glavno vodilo Občinskega sveta ZS in predsedstva Občinskega sveta ZS, da delujemo tako, da bo sindikat postal res sindikat članstva, samostojen in neodvisen od državnih, političnih in poslovnih oblasti.

Da bi lahko uveljavljali zahteve sindikalnega članstva, v Občinskem svetu Zveze sindikatov Grosuplje krepimo medsebojno informiranost o dogajanjih v naših Osnovnih organizacijah. Na osnovi zahtev našega članstva lahko na sejah predsedstva OS ZS sprejemamo različna stališča, pobude in zahteve za reševanje posameznih aktualnih zadev.

O sklepih predsedstva obveščamo predsednike osnovnih organizacij, ter na ta način animiramo članstvo, da zahtevajo uresničevanje predlaganih sklepov tudi preko svojih delegatov na sejah delavskih svetov, Zborov združenega dela in na Skupščinah samoupravnih interesnih skupnostih. Čeprav ta povezava v vseh središčih še ni v celoti zaživel, pa smo lahko zadovoljni, da se članstvo ponovno zaveda, da je naša moč tudi v delegatskem sistemu. Člani sindikata, delegati na različnih nivojih, ne smemo več dopuščati, da bodo posamezne birokratske strukture razpolagale z rezultati dela naših delavcev in, da bodo delegatske skupščine samo kulisa za sklepe, ki jih je nekdo oblikoval po svoji meri.

Predsedstvo Občinskega sveta ZS Grosuplje se zato večkrat poslužuje tudi metode direktnega seznanjanja delegatov s sklepi in stališči sindikata. Odziv delegatov, posebno v Zboru združenega dela občinske skupščine nam kaže, da smo na pravi poti. Vodilo našega predsedstva je, da spremljamo dogajanja in se vključujemo povsod tam, kjer smatramo, da bi bili lahko prizadeti interesi članstva.

Tako smo se člani predsedstva po hitrem postopku sestali tudi v petek 9. junija 1989, ko smo bili seznanjeni z zahtevami za povečanje prispevnih stopenj v nekaterih SIS in sicer za:

- izobraževanje iz sedanjih 4,98% na 5,73%,
- otroško varstvo iz sedanjih 1,02% na 1,56%,
- socialno skrbstvo iz sedanjih 0,68% na 0,76%,
- kultura iz sedanjih 0,29% na 0,36%,
- telesna kultura iz sedanjih 0,10% na 0,16%.

Izvršnemu svetu Skupščine občine Grosuplje, kateremu je bil predlog strokovnih služb SIS namenjen, smo ob tem posredovali naslednja naša stališča:

1. Predsedstvo Občinskega sveta ZS vztraja, da se morajo vse spremembe prispevnih stopenj sprejemati na Skupščinah posameznih SIS, ne pa na njihovih odborih in komisijah, ki nimajo te pristojnosti.

Pred zasedanjem skupščin naj IS SO pridobi in oceni doseženo realizacijo finančnih planov in smotnost potrebe teh sredstev, oceni pa naj tudi ali so vse postavke v programih SIS nujno potrebne, oziroma katere postavke je možno črtati.

Te ocene naj se posredujejo delegatom pred zasedanjem skupščin, saj se gospodarstvo realno dodatno obremenjuje, kljub temu, da stalno govorimo in obljublamo ravno nasprotno, to je — razbremenitev gospodarstva.

2. Predsedstvo vztraja na stališču, da se OD v negospodarstvu mesečno usklajuje in uskladi z OD v gospodarstvu, ne glede na možne izgube v posameznih družbenih dejavnostih ob polletju.

3. Predlagamo, da Izvršni svet SO pred sprejemom novih prispevnih stopenj v družbenih dejavnostih, preveri možnost zmanjšanja stopenj v SIS materialne proizvodnje, oziroma prouči možnost prerazporeditve teh sredstev v družbene dejavnosti. Ocenjujemo, da so SIS materialne proizvodnje v bistveno boljšem gnotnem položaju kot SIS družbenih dejavnosti, pa čeprav bi moralo biti v dosežanih zaostrenih časih ravno obratno.

4. Smatramo, da ni sprejemljiv predlagani dvig prispevnih stopenj v SIS telesne kulture, kulture in otroškega varstva, dokler se ne osvoji večjo participacijo koristnikov, saj bi morali ekonomsko močni koristniki plačevati v nekaterih primerih 100% ekonomsko ceno posamezne storitve. Pri določanju cen teh storitev bi se moral upoštevati le socialni moment koristnika.

Predlagamo, da navedene SIS v tem smislu takoj pristopijo k določitvi novih cen, za tem pa naj se ugotovi ali je sedanja stopnja prava ali ne.

5. Prispevne stopnje interesnih skupnosti se morajo mesečno usklajevati z dovoljeno porabo.

6. Izvršnemu svetu SO predlagamo, da prouči, koliko časa se finančna sredstva zadržujejo na SDK, koliko na ta račun gospodarstvo občine izgubi in kam gredo ta sredstva.

Na takšna stališča predsedstva Občinskega sveta ZS je prišlo do negativne reakcije v strokovnih službah SIS in do tolmačenja, da je občinsko vodstvo sindikata proti povečanju osebnih dohodkov v družbenih dejavnostih tudi v nekaterih šolah. To se je pokazalo tudi na rednem posvetu predsednikov osnovnih organizacij sindikata delavcev s področja vzgoje in izobraževanja, na katerem so bili prisotni tudi predstavniki strokovnih služb SIS in IS SO.

Predsedniki OOSZ so šele na posvetu izvedeli za kompletne sklepe predsedstva in spoznali, da tudi predsedstvo podpira zahteve delavcev v družbenih dejavnostih, posebej še, da se njihov osebni dohodek mesečno usklajuje z osebnimi dohodkom delavcev v gospodarstvu. To zahtevo je predsedstvo sprejelo že v mesecu marcu 1989 in je bila v skupščini tudi potrjena. Sprejeta pa je bila tudi zahteva predsedstva Občinskega sveta ZS, da se delegati občine v skupščini SRS zavzamejo za enotno financiranje zdravstva, šolstva in socialnega skrbstva na nivoju republike.

Na posvetu se je ponovno pokazalo, kako upravičena je zahteva sindikata, da čimprej pride do reorganizacije v samoupravnih interesnih skupnostih. Če strokovne službe in posamezni delavci, ki so plačani za to, da pravočasno pripravljajo predloge planov posameznih SIS in poskrbijo, da bodo delavci lahko odločali na osnovi strokovno argumentiranih predlogov, tega niso sposobni zagotoviti, bodo morali delegati spregovoriti tudi o tem.

V času, ko se vsi ukvarjamo z zaostrenimi pogoji poslovanja, ko morajo delavci v gospodarstvu vlagati vse napore in iskati notranje rezerve, da bi lahko prodajali svoje proizvode pod pogoji trga, se v družbenih dejavnostih še vedno najdejo posamezniki, ki mislijo, da povečane prispevne stopnje ne pomenijo novega obremenjevanja gospodarstva in da zato gospodarstva o tem ni potrebno niti vprašati, oziroma smatrajo, da se lahko neto OD delavcem zmanjša, ne da bi delavci za to vedeli.

V času, ko se krepi vloga dejavnosti sindikata, je predsedstvo Občinskega sveta pred zahtevno nalogo usklajevanja posameznih interesov, da ne bomo prišli v položaj, ko bodo delavci stankali zaradi neargumentov in nesamoupravno sprejetih obremenitev gospodarstva.

Od delavcev v negospodarstvu zato v predsedstvu Občinskega sveta ZS Grosuplje pričakujemo, da bodo tudi sami zahtevali zmanjšanje vseh nepotrebnih stroškov, oziroma zahtevali spremembo sistemske zakonodaje, ki v nekaterih primerih tudi povzroča nepotrebne stroške.

Člani predsedstva se bomo tudi v bodoče borili proti birokratskim odnosom v naši družbi, od osnovnih organizacij ZS, posebej še v družbenih dejavnostih, pa pričakujemo, da ne bodo nasedali demagogiji tistih, ki so dobro plačani za to, da jim zagotove normalne pogoje za delo in da praviloma o tem sproti obveščajo vse tiste, ki te pogoje zagotavljajo z svojim prispevkom.

Predsednik Občinskega sveta ZS Franc Štibernik

PO SLEDEH DELEGATSKIH VPRAŠANJ

DELEGATSKO VPRAŠANJE DELEGACIJE KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTVID PRISTIČNI — delegat Marovič Lado (28. seja zbora krajevnih skupnosti, 24. 5. 1989)

Vprašanje:

Delegacija sprašuje, kdaj bo določena lokacija, predvidena za obrtno cono. V krajevni skupnosti je nekaj interesentov za nakup gradbenih parcel za gradnjo poslovnih prostorov, vendar kot je znano, trenutno v KS Šentvid pri Stični ni lokacije za obrtno cono. Prosim pristojne službe, da proučijo in določijo primeren teren, ki bi ustrezal za tovrstno gradnjo.

Odgovor Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora občine Grosuplje (pripravila Koščak Marija — referent za promet s stavbnimi zemljišči):

Sklad stavbnih zemljišč občine Grosuplje v svojem planu dela za leto 1989 nima predvidene organizirane gradnje obrtne cone v Šentvidu. Posamezniki pa lahko gradijo v lastni režiji, na stavbnih zemljiščih, ki bodo zato določena v družbenem planu.

Odgovor Zavoda za urbanistično načrtovanje — (pripravil direktor Špolar Matjaž):

Na javni razpravi ob spremembah planskih dokumentov občine Grosuplje je bilo postavljeno vprašanje obrtne cone v Šentvidu. Razpravljalci so predlagali tudi možne lokacije, in sicer med starim gasilskim domom po dolini proti tovarni Zmaj. Naša služba si je lokacije ogledala na terenu in v sodelovanju z UI SRS predlaga, da se zaradi intenzivne kmetijske rabe iz zazidljivosti izloči celotno zemljišče v dolini »na travniku«, to je levo od ceste iz Šentvida proti »Sv. Roku« in desno od planirane nove ceste od gasilskega doma proti Zmaju.

V predlogu plana smo določili drugo lokacijo za obrtno dejavnost in sicer po dolini v »Dovcu«. Zaenkrat je tu predlagano zazidljivo zemljišče v širini ene vrste hiš ca 5000 m². Kriterij za tako odločitev: 2. območje kmetijskih zemljišč, lahka dostopnost, širitev obstoječega naselja.

Za storitveno dejavnost pa bo možno graditi tudi na dveh lokacijah pri gasilskem domu med sedanjo cesto in načrtovano cesto proti Zmaju in na desni strani ob cesti proti »Sv. Roku« (vendar je tu delno problem daljnovoda).

Grosuplje, dne 14. 6. 1989

DELEGATSKO VPRAŠANJE DELEGACIJE KRAJEVNE SKUPNOSTI TEMENICA — delegat Janežič Janez (28. seja krajevnih skupnosti Skupščine občine Grosuplje, 24. 5. 1989)

Vprašanje:

Delegat je opozoril na neurejeno obračunavanje krajevnega samopriskpevka, predvsem pri vikendstih, saj so po zadnjih podatkih nekateri plačali smešno nizke zneske.

Odgovor Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora občine Grosuplje (pripravila Koščak Marija — ref. za promet s stavbnimi zemljišči):

Glede na to, da je obračunavanje krajevnega samopriskpevka v pristojnosti samih krajevnih skupnosti, smatramo, da se vprašanje verjetno nanaša na obračunavanje prispevka za urejanje stavbnega zemljišča (t.i. komunalni prispevek), zato dajemo odgovor na obračunavanje le-tega.

Sklad stavbnih zemljišč občine Grosuplje obračunava po sklepu Upravnega odbora Sklada in v skladu z dogovorom predstavnikov krajevnih skupnosti v občini Grosuplje v imenu KS in za njihov račun prispevek za že zgrajene komunalne naprave. Prispevek se zaračunava vsem investitorjem stanovanjskih in počitniških hišic, kakor investitorjem poslovnih objektov in sicer v enakem znesku za vse krajev-

ne skupnosti ne glede na obseg zgrajenih naprav. Prispevek se mesečno revalorizira. Trenutna višina prispevka za mesec junij, katerega Sklad zaračunava investitorjem za krajevne skupnosti je naslednja:

— za ind. stanovanjsko hišo	2.854.540 din
— za delavnico ali počitniško hišico	5.709.800 din
— za čebelnjak	1.427.270 din

Zbrana sredstva Sklad redno odstopa Krajevnim skupnostim po vsakem trimesečju. Glede na čas plačila in mesečne revalorizacije se odstopljeni prispevki za posameznega investitorja ustrezno višajo.

Prispevek za urejanje stavbnega zemljišča v višini 150.000 din, ki je bil pomotoma odstopljen KS Temenica za prvo trimesečje, je investitor plačal že januarja 1988 in sicer za KS Šentvid pri Stični. Napako smo popravili in ta prispevek že prenesli na navedeno krajevno skupnost. Preveč nakazani znesek se bo poračunal pri naslednjem odstopu zbranega prispevka za že grajene komunalne naprave v krajevni skupnosti Temenica.

Grosuplje, dne 14. 6. 1989

Predsednik Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora Jože Novak

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV GROSUPLJE

OBVESTILA

1. BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ ZA ČLANE SINDIKATA:

Po sklepu predsedstva Občinskega sveta Zveze sindikatov je organizirana za člane sindikata služba pravne pomoči.

Brezplačno pravno pomoč nudijo posebej za to usposobljeni pravniki, in sicer v obliki:

- pravnega nasveta in
- sestavljanja vlog v postopkih pred samoupravnimi organi in samoupravnimi sodišči ter zastopanje pred njimi pri uveljavljanju pravic iz delovnega razmerja, varstva samoupravnih pravic, pravic iz zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja, pravic iz stanovanjskih razmerij, uveljavljanju odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo in nezdgo pri delu, itd.

Uradne ure službe pravne pomoči so vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 15. do 17. ure v prostorih Občinskega sveta zveze sindikatov Grosuplje, Kolodvorska ulica 2.

Delavci, ki bodo iskali pravno pomoč, morajo to storiti pravočasno, vendar najmanj pet dni pred potekom roka za pritožbo. Služba pravne pomoči deluje v skladu s pravilnikom, ki je bil sprejet na seji predsedstva 25. 8. 1987.

Z organizacijo službe pravne pomoči želimo članom sindikata prihraniti čas in stroške postopkov pred sodišči. Z neposrednimi razgovori v DO in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih pa želimo preventivno razrešiti sporna vprašanja za namenom zmanjšanja števila sporov pred sodišči.

Vse informacije v zvezi z delovanjem službe pravne pomoči lahko dobite po telefonu št. 771-113.

2. DRUŽBENI PRAVOBRANILEC SAMOUPRAVLJANJA:

Vse delovne ljudi, predsednike organov in organizacij obveščamo, da ima DRUŽBENI PRAVOBRANILEC SAMOUPRAVLJANJA iz Ljubljane uradne ure v prostorih OBČINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV GROSUPLJE, Kolodvorska 2, vsako prvo sredo v mesecu od 14. do 16. ure.

Vse zainteresirane vabimo, da v omenjenih dnevih izkoristijo dano možnost za reševanje zadev s področja samoupravnih aktov.

Družbeni pravobranilec je lahko v veliko pomoč tudi pri pripravi posameznih aktov, zato na to še posebej opozarjamo delovne organizacije in skupnosti.